

عنوان مقاله:

تبیین و بررسی تاریخ نگاری ابن خردادبه در المسالك و الممالک

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی، دوره 3، شماره 11 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

زهرا علی زاده جدا - دانشجوی دکتری تاریخ ایران اسلامی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرری

خلاصه مقاله:

ابن خردادبه، نخستین جغرافی دان مکتب جغرافیایی اسلامی و چهره ی شاخص این مکتب بود. وی خالق مسالک و ممالک، مربوط به نیمه ی اول قرن سوم هجری است. اثر وی در زمره ی نخستین و گرانترین متون جغرافیایی مشهور به مسالک و ممالک است که یک رشته ی تالیفات مهم را در دوره های بعد به وجود آورد. ابن خردادبه را بحق می توان پدر جغرافیای اسلامی دانست، چون راه و روش جغرافیانویسی به زبان عربی را پی ریزی کرد. ولی همانطوری که کرامرز (آلمانی) گفته او مبتکر این شیوه المسالک و الممالک نبوده و احتمالاً طرح و نمونه ای کهن تر در این موضوع در اختیار داشته، به احتمال زیاد ترجمه ای از متونپهلوی درباره ایران قدیم در دسترس وی بوده است. او کتاب جغرافیای بطلمیوس را از یک زبان بیگانه احتمالاً یونانی یا سریانی یا پهلوی، به عربی ترجمه کرده است و همین مساله باعث آشنایی او با جغرافیای یونانی شده و از وصف او درباره حدود ربع مسکون جهان و تقسیم خشکی های جهان به خوبی استنباط می شود. ابن خردادبه، تاثیر به سزایی بر جغرافی دانان پس از خود داشت. می توان گفت یعقوبی، ابنفقیه، ابن رسته، جیهانی، ابن حوقل، مقدسی و مسعودی هر یک به نوعی از او، به ویژه روش ویدر جغرافیایتوصیفی، بهره گرفته اند. در این مقاله به بررسی کتاب او می پردازیم و زوایای تاریخ نگاری این کتاب را مورد کنکاش و تحلیل قرار می دهیم

کلمات کلیدی:

ابن خردادبه، مسالک و ممالک، جغرافیا، تاریخ نگاری، متون تاریخی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/628674>

